

ประกาศจุฬาราชมนตรี

เรื่อง ข้อชี้แจงเรื่องการขาดละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะฮ์) เกินกว่า ๓ ครั้ง

ตามที่ได้มีประกาศจุฬาราชมนตรีให้ชาวไทยมุสลิมทั่วราชอาณาจักรงดการละหมาดญุมอะฮ์และการละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิดและหรือสถานที่ซึ่งมีการจัดละหมาดทั้งสองในชุมชน โดยให้ละหมาดที่บ้านและละหมาดคุฮรี ๔ รอกาอัต แทนการละหมาดวันศุกร์นั้น ทั้งนี้ นับตั้งแต่การออกคำประกาศเป็นต้นมาจนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จะเข้าสู่สภาวะอันเป็นปกติหรือมีคำประกาศเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ความเป็นที่ทราบโดยทั่วกันแล้วนั้น บัดนี้มีพี่น้องมุสลิมไทยบางส่วนเกิดความกังวลเกี่ยวกับการขาดละหมาดวันศุกร์ติดต่อกัน ๓ ครั้ง เกรงว่าจะตกเป็นผู้ประพฤติบาปใหญ่และถูกบันทึกว่าเป็นชนผู้กลับกลอก (มุนาฟิก) ตามที่มีคัมภีร์หลักฐานทางศาสนาระบุไว้ สำนักจุฬาราชมนตรีจึงขอชี้แจงให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกัน ดังนี้

๑. การละหมาดวันศุกร์ในภาวะปกติ เป็นศาสนกิจจำเป็น (ฟิรฎอฮ์) สำหรับบุคคลที่เข้าเกณฑ์บังคับตามบัญญัติของศาสนา (มุกัลลัฟ) ซึ่งมีใช้กลุ่มบุคคลที่มีอุปสรรคและความขัดข้อง (ฮัศฮาบูล อะฮฺซาร) อันเป็นเหตุให้ได้รับการยกเว้นหรืออนุโลมไม่ต้องละหมาดวันศุกร์ (กิตาบอัล-มัจญ์มูฮ์ ชัรหุลมุฮัซซั: อัน-นะวาบี ๔/๓๑๗, ทาซีเยห์ อัชชะยค์ อิบรอฮีม อัล-บัยฎรีย์ ๑/๔๐๖)

๒. การละหมาดญุมอะฮ์และการละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิดในภาวะไม่ปกติ ซึ่งมีอุปสรรคและความขัดข้อง (ฮัล-อะฮฺซาร) เกิดขึ้นในหมู่สัปบุรุษ เช่น ความหวาดกลัวหรือความเจ็บป่วย เป็นต้น ย่อมเป็นเหตุให้งดการละหมาดญุมอะฮ์และการละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิดได้ นักปราชญ์ในมัซฮับอัชฮาฟีย์ย์ ระบุว่า :

"كُلُّ عَدْرٍ سَقَطَتْ بِهِ الْجَمَاعَةُ فِي غَيْرِ الْجُمُعَةِ سَقَطَتْ بِهِ الْجُمُعَةُ ..."

"ทุกอุปสรรคความขัดข้องที่การละหมาดญุมอะฮ์ (ในกรณีอื่นจากการละหมาดวันศุกร์) ตกไปด้วยข้ออุปสรรคขัดข้องนั้น การละหมาดวันศุกร์ย่อมตกไปด้วยข้ออุปสรรคขัดข้องนั้น" (กิตาบ อัล-มัจญ์มูฮ์: อัน-นะวาบี ๔/๓๒๓)

/ เป็นที่ทราบกันว่า...

เป็นที่ทราบกันว่า ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้ถูกกลาไปทั่วประเทศแล้ว สถานการณ์มีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ ด้วยจำนวนผู้ติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นและมีผู้เสียชีวิตจำนวนมิใช่น้อย นักปราชญ์ในกลุ่มประเทศมุสลิมต่างก็มีคำวินิจฉัย (ฟัตวา) สอดคล้องกันว่า ให้มุสลิมกักตัวอยู่ในเคหสถานและงดการละหมาด ญะมาอะห์และละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิด ในยามนี้จึงไม่มีข้ออุปสรรคขัดข้องใด ๆ ตามบัญญัติของศาสนาที่ชัดเจนและส่งผลกระทบรุนแรงต่อชีวิตของผู้คนมากไปกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จึงขอให้พี่น้องมุสลิมในประเทศไทยมีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามคำประกาศจุมหาราชนตริและปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ที่ออกประกาศโดยหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องด้วยความเคร่งครัดและพร้อมเพรียงกัน

๓. กรณีการขาดละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิดติดต่อกัน ๓ ครั้งนั้น มีตัวบทหลักฐานระบุไว้ดังนี้

๓.๑ "مَنْ تَرَكَ ثَلَاثَ جُمُعَاتٍ أَوْ لَا بِهَا طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قَلْبِهِ"

ความว่า "ผู้ใดละทิ้ง ๓ (การละหมาด) วันศุกร์อันเนื่องจากการดูแลตน (อิฮานะห์) ต่อการละหมาดวันศุกร์ เององค์อัลลอฮ์ทรงผนึกเหนือหัวใจของผู้นั้นแล้ว"

(บันทึกโดย อะหมัด ๓/๕๒๔, อบูดาวูด ๑/๓๐๕๒, อัลติรมิซียฺ ๒/๕๐๐, อิบน์ มาญะฮฺ ๑/๑๑๒๕, อัล-ฮาเกม ๑/๒๘๐ จากท่านอบี อัล-ญะอฺด (ร.ฎ.) เป็นหะดีษหะซัน เศาะหิห์)

พระวจนะบทนี้ระบุถึงเหตุแห่งการละทิ้งละหมาดวันศุกร์ ๓ ครั้ง เนื่องจากการดูแลตน (อิฮานะห์) และการไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการละหมาดวันศุกร์ซึ่งส่งผลให้หัวใจถูกปิดผนึก การประกาศให้งดการละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิดซึ่งอาจจะมากเกินกว่า ๓ ครั้ง เป็นผลมาจากเกิดอุปสรรคขัดข้อง (อุซร์) ที่ศาสนามีบัญญัติอนุโลมหรือยกเว้นไว้ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มิได้เกิดจากการดูแลตนและการกระทำที่เบาความต่อสถานะอันสูงส่งและความประเสริฐของการละหมาดวันศุกร์ การงดละหมาดวันศุกร์ซึ่งอาจจะมีมากกว่า ๓ ครั้ง ในสถานการณ์ขั้นรุนแรงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จึงเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้และไม่มีโทษตามที่พระวจนะบทนี้ระบุไว้

๓.๒ "مَنْ تَرَكَ الْجُمُعَةَ ثَلَاثًا مِنْ غَيْرِ غُزْرٍ فَهُوَ مُنَافِقٌ"

ความว่า "ผู้ใดละทิ้งการละหมาดวันศุกร์ ๓ ครั้งอันเนื่องมาจากไม่มีอุปสรรคขัดข้องใด ๆ ผู้นั้นก็คือผู้ที่กลับกลอก" (คัดสายรายงานโดย อิบน์คุซัยมะห์ ๓/๑๘๕๗, อิบน์หิบบาน ๑/๒๕๘ จากท่านอบี อัล-ญะอฺด (ร.ฎ.) มีสายรายงานหะซัน เศาะอีด)

พระวอนะบหนี่ระบุชัดเจนว่าบุคคลจะเป็นผู้กลับกลอก (มุนาฟิก อะมะลีย) ด้วยการละทิ้งการละหมาดวันศุกร์โดยไม่มีอุปสรรคขัดข้องมารองรับ แต่ในกรณีสถานการณ์ปัจจุบันมีอุปสรรคขัดข้องที่จำต้องงดการละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิด จึงไม่เข้าข่ายอยู่ภายใต้ความของพระวอนะบหนี่

๓.๓ "مَنْ تَرَكَ الْجُمُعَةَ مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ طَعِبَ اللَّهُ عَلَى قَلْبِهِ وَجَعَلَ قَلْبَهُ قَلْبٌ مُنَافِقٌ" وفي رواية "كُتِبَ مِنَ الْمُنَافِقِينَ"

ความว่า "ผู้ใดละทิ้งการละหมาดวันศุกร์ ๓ ครั้งโดยไม่มีความจำเป็น (ในชั้นอุกฤษฏ์) เอกองค์อัลลอฮฺทรงปิดผนึกเหนือหัวใจของผู้นั้นแล้ว และทรงบันดาลให้หัวใจของผู้นั้นเป็นหัวใจของผู้กลับกลอก" และในกระแสนายงานหนึ่งระบุว่า "ผู้นั้นได้ถูกบันทึกว่าเป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาผู้กลับกลอก" (บันทึกโดยอะหฺมัดด้วยสายรายงานที่หะซัน, อิบน์มาญะห์ด้วยสายรายงานญะอฺดีด, อัล-หะกิม ๑/๒๕๒ เป็นหะดีษหะซัน เศาะอีด, ดู อัซ-ชะวาอิด อะนิกอิร็อฟิลกะบาริ : อิบน์หะญัร อัล-อัยตะมีย ๑/๒๘๕)

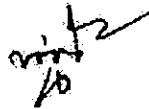
พระวอนะบหนี่ระบุชัดว่า ผู้ที่เอกองค์อัลลอฮฺจะทรงปิดผนึกหัวใจและบันดาลให้หัวใจของผู้นั้นเป็นหัวใจของผู้กลับกลอก ตลอดจนผู้นั้นถูกบันทึกอยู่ในกลุ่มชนผู้กลับกลอกเมื่อบุคคลนั้นมีเจตนาละทิ้งการละหมาดวันศุกร์ ๓ ครั้งติดต่อกัน (ดู พัยฎุลเกาะดिर: อัล-มุบาวี ๖/๑๐๓ คำอธิบายหะดีษเลขที่ ๘๕๙๐) โดยไม่มีความจำเป็นในชั้นอุกฤษฏ์ (ฎะเราะอะฮฺ) แต่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ขณะนี้เข้าขั้นวิกฤติแล้ว การงดละหมาดญะมาอะห์และละหมาดวันศุกร์ที่มีสยิดกลายเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งยวดเพื่อมิให้เกิดการรวมตัวกันของสัปบุรุษ และการกักตัวอยู่บ้านในยามนี้เป็นมาตรการหนึ่งในการลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

/ สำนักจุฬาราชมนตรีจึงขอชี้แจง...

สำนักจุฬาราชมนตรีจึงขอชี้แจงให้พี่น้องมุสลิมไทยทั่วประเทศได้รับทราบและ
เกิดความเข้าใจโดยทั่วกันว่า ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
(COVID-19) ซึ่งยังคงวิกฤติอยู่ในขณะนี้มีความจำเป็นที่จำต้องคงคำประกาศงดการละหมาด
ญะมาอะห์และการละหมาดวันศุกร์เอาไว้ดังเดิม และได้โปรดวางใจพร้อมมีความเข้าใจ
อย่างถูกต้องว่า การขาดละหมาดวันศุกร์ ๓ ครั้งหรือมากกว่าในสถานการณ์อันเป็นภัยแบบนี้
ไม่มีผลทำให้เกิดโทษและบาปใด ๆ ตามหลักบัญญัติของศาสนา และขอให้เคร่งครัดตาม
คำประกาศที่รับทราบโดยทำการละหมาดที่บ้านทั้งละหมาดฟัรฎูและสุนัต และร่วมขออภัยจาก
เอกราชอัลลอฮ์ได้ทรงบันดาลให้ภัยบะลาอันนี้สิ้นสุดลงในเร็ววัน เพื่อให้เราทั้งหลายจะได้ประกอบ
คุณงามความดีในเดือนรอมฎอนที่จะมาถึงด้วยความปลอดภัย

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายอาคิส พิทักษ์คุมพล)

จุฬาราชมนตรี